

Als kind was ik regelmatig iets kwijt. En zodra ik het niet kon vinden, riep ik al snel mijn moeder. Zij liep naar de plek waar ik net zelf had gekeken, tilde iets op en zei: "*Je kijkt met je neus.*" Ze bedoelde eigenlijk: je bent wel aan het kijken, maar je bent nog niet echt aan het zoeken. Zoeken is een vaardigheid. Het vraagt aandacht. Geduld. Soms moet je anders leren kijken. Nog steeds raak ik wel eens iets kwijt. Alleen roep ik tegenwoordig niet meer mijn moeder. Ik bid vaak eenvoudig: "Heer, wilt U mij helpen zoeken?" En opvallend vaak wordt het gevonden.

De afgelopen maanden bleef één Bijbeltekst steeds terugkomen in mijn gebed en in mijn gedachten.

"Zoek eerst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u erbij gegeven worden."

Jezus roept ons ook op om te zoeken. En ik vroeg me af: Heer, wat wilt U mij hiermee zeggen? Is dit alleen een mooie bemoediging? Of nodigt Jezus ons uit tot een heel andere manier van leven?

Vanmorgen wil ik samen met jullie op zoek gaan.

"Zoek eerst het Koninkrijk"

Deze woorden staan midden in de Bergrede.

Jezus spreekt over zorgen.

Hij zegt:

- verzamel geen schatten op aarde;
- je kunt niet God én Mammon dienen;
- maak je geen zorgen over eten, drinken of kleding.

En dan zegt Hij: "Zoek eerst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid."

Ook mijn hoofd kan soms vol zitten met zorgen. Misschien herken je dat. Maar Jezus geeft hier niet simpelweg een methode om minder te piekeren.

Hij wijst op een andere manier van omgaan met de stress en zorgen van alle dag.

In het Grieks wordt voor Koninkrijk het woord *basileia* gebruikt. Dat betekent niet in de eerste plaats een land of een gebied, maar **koningschap, heerschappij, de manier waarop een koning regeert.**

En Zijn gerechtigheid?

Dat is een groot onderwerp. En daar is hier eerder al mooi over gepreekt.

In de context van de Bergrede zou ik het zo samenvatten: Recht doen aan God. Recht doen aan elkaar. Recht doen aan jezelf. Recht doen aan de schepping.

Dat roept bij mij meteen de vraag op; hoe zoek je dat? Waar begin je?

De studiebijbel verwijst bij deze tekst naar 1 Koningen 3. Blijkbaar staat daar iets belangrijk mbt hiertoe wat we kunnen leren.

1 Koningen vertelt hoe Israël van zijn hoogtepunt onder David en Salomo uiteindelijk ten onder gaat.

Maar één ding blijft door het hele boek heen zichtbaar:

God blijft trouw.

We gaan lezen 1 koningen 3:3-15

Salomo bidt om een wijs hart

3Salomo had de HEERE lief, door te wandelen overeenkomstig de verordeningen van zijn vader David. Alleen bracht hij *slachtoffers* en reukoffers op de *offerhoogten*. 4De koning ging naar Gibeon om daar te offeren, omdat de hoogte *daar* de belangrijkste was. Duizend brandoffers bracht Salomo op dat altaar. 5In Gibeon verscheen de HEERE 's nachts aan Salomo in een droom, en God zei: Vraag wat Ik u geven zal. 6Salomo zei: Ú hebt aan Uw dienaar David, mijn vader, grote goedertierenheid bewezen, zoals hij voor Uw aangezicht gewandeld heeft, in trouw, in rechtvaardigheid en in oprechtheid van hart bij U. En U hebt dit grote *blijk van* goedertierenheid aan hem bewezen dat U hem een zoon gaf *die* op zijn troon zit, zoals op deze dag. 7Nu dan, HEERE, mijn God! Ú hebt Uw dienaar koning gemaakt in de plaats van mijn vader David. Ík ben echter een jonge man: ik weet niet uit of in te gaan. 8En Uw dienaar is te midden van Uw volk *geplaatst*, dat U verkozen hebt, een groot volk, dat vanwege de menigte niet geteld of geschat kan worden.

9Geef dan Uw dienaar een opmerkzaam hart, om recht te *kunnen* spreken over Uw volk, om met inzicht onderscheid te *kunnen* maken tussen goed en kwaad, want wie zou over dit machtige volk van U kunnen rechtspreken? 10Het was goed in de ogen van de Heere, dat Salomo dit gevraagd had. 11God zei tegen hem: Omdat u hierom gevraagd hebt, en niet gevraagd hebt om een lang leven3:11 *een lang leven* - Letterlijk: vele dagen. voor uzelf; *omdat* u niet om rijkdom voor uzelf hebt gevraagd en niet om de dood3:11 *de dood* - Letterlijk: de ziel. van uw vijanden hebt gevraagd, maar om inzicht hebt gevraagd voor uzelf om naar rechtszaken te *kunnen* luisteren, 12zie, *daarom* doe Ik overeenkomstig uw woorden: zie, Ik geef u een wijs en verstandig hart, zodat uws gelijke er vóór u niet geweest is, en uws gelijke na u niet zal opstaan. 13 En zelfs dat waar u niet om gevraagd hebt, geef Ik u: zowel rijkdom als eer, zodat niemand onder de koningen uws gelijke zal zijn, al uw dagen.

14En als u in Mijn wegen gaat door Mijn verordeningen en Mijn geboden in acht te nemen, zoals uw vader David gewandeld heeft, dan zal Ik uw dagen verlengen. 15Toen werd Salomo wakker, en zie, het was een droom. En hij kwam in Jeruzalem, en stond voor de ark van het verbond van de Heere, bracht brandoffers, bereidde dankoffers en richtte een maaltijd aan voor al zijn dienaren.

[3] Salomo is net koning geworden. En het eerste dat de schrijver over hem zegt is: "hij had de HEERE lief."

Niet dat hij wijs was.

Niet dat hij rijk was.

Niet dat hij machtig was.

Maar dat hij de Heer liefhad.

Dat doet me denken aan de woorden uit 1 Johannes: "Wij hebben lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad."

Daar begint het Koninkrijk, bij Gods liefde. En als antwoord daarop groeit onze liefde voor Hem.

[4] Salomo gaat naar Gibeon. Gibeon was een belangrijke offerplaats, zo'n 10 kilometer ten noordwesten van Jeruzalem. Hier stond in die tijd de tabernakel van Mozes, de tempel in Jeruzalem was toen nog niet gebouwd. En daar brengt hij duizend brandoffers.

Dat is geen klein ceremonieel offer, het was een uitzonderlijk groot offer en het laat zien hoe belangrijk God voor hem is. Een scepticus zou kunnen zeggen, "Hij betaalt hier voor God's zegen". Maar het verlangen van Salomo om God te gehoorzamen wordt duidelijk in de volgende verzen [5-9]. God verschijnt aan Salomo in een droom en zegt: "Vraag wat je wilt." Wat een vraag.

Wat zou jij antwoorden?

Salomo is nederig, geeft toe dat hij jong is en niet alle wijsheid in pacht heeft. Hierin wordt zijn hart zichtbaar. Zijn eerste beweging als koning is niet naar zichzelf, maar naar God.

Salomo zegt niet:

Geef mij rijkdom.

Geef mij macht.

Geef mij een lang leven.

Geef mij overwinning op mijn vijanden.

Hij zegt:

Geef mij een opmerkzaam hart.

Afhankelijk van de vertaling een opmerkzaam hart (HSV) verstandig hart (HTB), onderscheidend hart (New international version, een luisterend hart (Amplified bible). ()).

Persoonlijk vind ik "een luisterend hart" misschien wel de mooiste vertaling.

Voordat Salomo leiding wil geven aan mensen, wil hij eerst leren luisteren naar God.

Hij begint met nederigheid.

Hij zegt eigenlijk: "Ik weet het niet."

En misschien raken we daar al een belangrijke kern;

Erkennen dat je niet alles weet is geen zwakte, maar het begin van wijsheid.

Dit brengt ons bij een prachtige ontdekking. We zoeken vaak wijsheid alsof het kennis is. Bijbel lezen, genoeg boeken lezen, nog een preek moeten luisteren.

Dat zijn allemaal goede dingen.

Maar Bijbelse wijsheid begint ergens anders. Het begint in een relatie, een hart dat luistert en zich steeds opnieuw afstemt op God.

En juist daarom geloof ik dat wijsheid relationeel is. Zonder relatie met God, een eerlijke blik op onszelf, zonder werkelijk luisteren naar elkaar, kan echte wijsheid niet groeien. Zelfs van Jezus lezen we dat Hij groeide in wijsheid. Dat is opmerkelijk. De Zoon van God leefde voortdurend in verbondenheid met Zijn Vader. Zijn wijsheid was geen verzameling kennis. Zijn wijsheid groeide in de relatie met de Vader.

Wat betekent dat vandaag?

Wij leven in een tijd waarin iedereen een mening heeft. En misschien nog wel belangrijker: iedere mening krijgt tegenwoordig een podium. Juist daarom klinkt Jezus' oproep misschien wel actueler dan ooit: "zoek eerst het Koninkrijk".

Misschien begint dat minder met spreken en meer met luisteren. Luisteren naar God. Luisteren naar elkaar. Niet meteen overtuigd zijn van ons eigen gelijk. Maar bereid zijn om te leren.

Een paar weken geleden hoorde ik hier een zin die me is bijgebleven: Het evangelie wordt niet alleen gepreekt met onze woorden, maar wordt zichtbaar in onze houding. Dat raakt precies wat ik vandaag wil delen. Een luisterend hart wordt zichtbaar.

God antwoordt Salomo. Omdat zijn hart eerst op God gericht was ontving hij ook de dingen waar hij niet om vroeg (maar wel wilde hebben); rijkdom, eer en aanzien.

Slot

We begonnen vanmorgen met zoeken. Als kind keek ik wel, maar ik zag het niet. Mijn moeder zei: "Je kijkt met je neus." Misschien geldt dat soms ook geestelijk. We zoeken antwoorden, zekerheid, oplossingen. Maar Jezus zegt: Zoek eerst het Koninkrijk. Ik heb hieruit geleerd dat zoeken begint op de plek waar Salomo begon. Niet buiten mij, maar in een luisterend hart.

Want wijsheid is uiteindelijk niet iets wat je bezit, wijsheid is relationeel. Ze groeit wanneer we leren luisteren. Luisteren naar God. Luisteren naar elkaar. En als laatste, maar zeker niet de minste, eerlijk leren luisteren naar onszelf.

Juist daar krijgt Gods Koninkrijk ruimte. In heel veel situaties voel ik mij helemaal niet wijs, en heel vaak heb ik geen idee welke kant ik op moet. En dat is iets goeds. Salomo begon ook met: "*Ik weet het niet.*" En juist daar begon Gods antwoord.

Daarom wil ik jullie één vraag meegeven voor deze week.

Als God vannacht aan jou dezelfde vraag zou stellen als aan Salomo — "Vraag wat Ik je geven zal" — wat zou jouw eerste antwoord zijn?

Ik wil dit graag afsluiten met gebed: "**Heer, geef mij een luisterend hart.**"

Want de God die Salomo wijsheid gaf, is dezelfde God die vandaag nog steeds geeft aan ieder die Hem daarom vraagt.